

Udskriftsdato: 19. december 2025

BEK nr 407 af 10/04/2019 (Historisk)

Bekendtgørelse om erhvervsuddannelsen til social- og sundhedsassistent

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Undervisningsmin.,
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, j.nr. 18/15203

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 527 af 27/04/2020

Bekendtgørelse om erhvervsuddannelsen til social- og sundhedsassistent

I medfør af § 4, stk. 2, og § 38, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 18. april 2018, § 4, stk. 1 og 2, og § 7, stk. 3, i lov om erhvervsfaglig studentereksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 30. august 2018, og § 15, stk. 1, i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1141 af 13. september 2018, og efter bestemmelse fra, samråd med og inddragelse af Fagligt udvalg for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen og efter forhandling med sundhedsministeren fastsættes efter bemyndigelse:

Formål og opdeling

§ 1. Erhvervsuddannelsen til social- og sundhedsassistent har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for det overordnede kompetenceområde: Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.

Stk. 2. Uddannelsen afsluttes med specialet social- og sundhedsassistent, niveau 4 i den danske kvalifikationsramme for livslang læring.

Stk. 3. Uddannelsen kan gennemføres som eux-forløb. Uddannelsen tilrettelagt som eux-forløb omfatter alle uddannelsens kompetencemål.

Varighed

§ 2. Uddannelsen varer fra 3 år, 9 mdr. og 3 uger til 4 år, 6 mdr. og 3 uger, inklusive grundforløbet.

Stk. 2. For elever, der skal gennemføre uddannelsen som erhvervsuddannelse for unge, varer uddannelsens hovedforløb 2 år, 9 mdr. og 3 uger, hvoraf skoleundervisningen udgør 48 uger fordelt på minimum 4 skoleperioder. Praktikken i uddannelsen tager overordnet sigte på at understøtte det sammenhængende sundhedsvæsen. Uddannelsen skal indeholde praktikperioder i henholdsvis det nære sundhedsvæsen, psykiatrien og somatikken.

Stk. 3. For elever, der skal gennemføre uddannelsen som erhvervsuddannelse for voksne (euv-forløb), varer uddannelsens hovedforløb 2 år, 8 mdr. og 2 uger, hvoraf skoleundervisningen udgør 43 uger fordelt på minimum 4 skoleperioder.

Stk. 4. Uanset bestemmelserne i stk. 2 og 3 varer uddannelsens hovedforløb for elever i eux-forløb 3 år, 6 mdr. og 3 uger, hvoraf skoleundervisningen udgør 79,2 uger fordelt på minimum 4 skoleperioder. Alle skole- og praktikperioder, der ikke er afsluttende, skal have et omfang af ca. et halvt års varighed. To skoleperioder kan placeres i forlængelse af hinanden. En praktikperiode, som omhandler flere praktikområder, jf. stk. 2, kan afbrydes af dele af en skoleperiode.

Stk. 5. Elever, der har gennemført grundforløb til social- og sundhedshjælperuddannelsen, har adgang til hovedforløbet til social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Stk. 6. Skolerne kan udbyde euv-pakker efter reglerne om supplerende kurser i § 16 i lov om erhvervsuddannelser. Euv-pakkerne kan udbydes til elever, der tidligere har gennemført social- og sundhedshjælperuddannelsen som euv1-forløb eller har gennemført social- og sundhedshjælperuddannelsen med påbegyndelse før 1. januar 2002. Euv-pakken indeholder op til tre ugers undervisning i dansk og op til tre ugers undervisning i naturfag.

Kompetencer forud for optagelse til skoleundervisning i hovedforløbet

§ 3. For at kunne blive optaget til skoleundervisningen i hovedforløbet skal eleven opfylde betingelserne i stk. 2-6.

Stk. 2. Eleven skal have grundlæggende viden på følgende områder:

- 1) Social- og sundhedsvæsenets opbygning og faggruppens placering heri.
- 2) Rettigheder og pligter som fagperson i et ansættelsesforhold på social- og sundhedsområdet.
- 3) Grundlæggende pædagogisk teori, herunder faktorer der fremmer eller hæmmer motivation for egenomsorg samt kendskab til metoder til vejledning og guidning.
- 4) Kroppens opbygning, dens organsystemer og basale funktioner.
- 5) Hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme, herunder KOL, diabetes, demens og hjerte-kar lidelser.
- 6) Kost og motions betydning for fysisk og psykisk velvære.
- 7) Omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, under hensynstagen til etik, borgerens intimsfære og blufærdighed.
- 8) Kendskab til metodiske tilgange i faggruppens udøvelse af faget.
- 9) Sundhedsfaglig dokumentation og ansvar herfor.
- 10) Arbejdsrelaterede digitale og velfærdsteknologiske hjælpemidler.
- 11) Fysiske lovmæssigheder og gældende ergonomiske principper ved personlig og praktisk hjælp med og uden hjælpemidler.
- 12) Udvalgte stoffers opbygning og egenskaber, herunder kemiske reaktioner og kemikaliesikkerhed.
- 13) Fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der kan påvirke hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.
- 14) Kostens sammensætning, herunder beregning af energibehov og -forbrug, vitaminer og næringsstoffer.
- 15) It-værktøjer til simulering, informationssøgning, databehandling, dokumentation og præsentation.

Stk. 3. Eleven skal have færdigheder i at anvende følgende grundlæggende metoder og redskaber til løsning af enkle opgaver under overholdelsen af relevante forskrifter:

- 1) Normalt forekommende arbejdsredskaber, hjælpemidler og velfærdsteknologi.
- 2) Yde omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse under hensyntagen til borgerens helbredstilstand og intimsfære.
- 3) Professionelt fagsprog og kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde.
- 4) Brancherettet informationsteknologi, herunder elektronisk kommunikation og informationsindsamling.
- 5) Sortere vasketøj og affald samt udvælge relevante hudplejemidler og rengøringsmidler.
- 6) Hygiejniske retningslinjer og afbrydelse af smitteveje.
- 7) Demonstration af hvordan man indretter arbejdspladsen og bruger sin krop under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige og ergonomiske regler.
- 8) Behandle statistiske informationer om livsstil og sygdomme og forklare funktioner og grafer, der viser sammenhænge mellem dem.
- 9) Behandle statistiske informationer om kostens sammensætning og betydning for fysisk og psykisk velvære.
- 10) Bearbejde og præsentere indsamlede informationer ved hjælp af relevante it-værktøjer.

Stk. 4. Eleven skal have kompetence til på grundlæggende niveau at kunne:

- 1) forklare borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri,
- 2) forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv,
- 3) forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter,
- 4) vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgeren i kontakten med det digitale Danmark,
- 5) møde borgeren og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen,

- 6) udvise motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger og
- 7) udøve jobfunktionen under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper.

Stk. 5. Eleven skal have gennemført følgende grundfag på følgende niveau og med følgende karakter:

- 1) Dansk på D-niveau, bestået.
- 2) Naturfag på E-niveau, bestået.

Stk. 6. Eleven skal have opnået følgende certifikater eller lignende:

- 1) Kompetencer svarende til "Førstehjælp på erhvervsuddannelserne", efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. 1. august 2016.
- 2) Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.

Stk. 7. For at kunne blive optaget til skoleundervisningen i eux-hovedforløbet skal eleven ud over kravene i stk. 2-6 have gennemført følgende grundfag:

- 1) Dansk på C-niveau.
- 2) Engelsk på C-niveau.
- 3) Samfundsfag på C-niveau.
- 4) Matematik på C-niveau.
- 5) Kemi på C-niveau.
- 6) Fysik på C-niveau.

Stk. 8. For elever i eux-forløb træder fagene i stk. 7, nr. 4, 5 og 6 i stedet for det i stk. 5, nr. 2, nævnte fag.

Stk. 9. For elever, der opnår de i stk. 7 nævnte kompetencer i et grundforløb, skal fagene nævnt i bestemmelsens nr. 1-3 være gennemført i grundforløbets 1. del med varigheder på henholdsvis 2,5 uger, 3 uger og 2,5 uger, og fagene nævnt i nr. 4-6 være gennemført i grundforløbets 2. del med varigheder på henholdsvis 4 uger, 2 uger og 2 uger.

Stk. 10. De i stk. 5 fastsatte karakterkrav gælder tilsvarende for eux-elever på det niveau af grundfaget, som eleven skal have for at kunne påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet, jf. stk. 8, uanset en eventuel forskel mellem de pågældende niveauer.

Kompetencer i hovedforløbet

§ 4. Hovedforløbet har følgende kompetencemål:

- 1) Eleven kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed.
- 2) Eleven kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
- 3) Eleven kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje.
- 4) Eleven kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.
- 5) Eleven kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
- 6) Eleven kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

- 7) Eleven kan selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper i et rehabiliterende perspektiv.
- 8) Eleven kan selvstændigt indgå i en tværprofessionel og tværsektoriel indsats med henblik på at koordinere og sikre et sammenhængende patient- og borgerforløb.
- 9) Eleven kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering.
- 10) Eleven kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
- 11) Eleven kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt.
- 12) Eleven kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi.
- 13) Eleven kan selvstændigt anvende principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker og isolation samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
- 14) Eleven kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge sit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

Stk. 2. I eux-forløb skal følgende fag m.v. gennemføres ud over de i stk. 2 og 3 fastsatte mål:

- 1) Dansk på A-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen, dog med undervisningstiden 170 timer svarende til 6,8 uger.
- 2) Engelsk på B-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen, dog med undervisningstiden 130 timer svarende til 5,2 uger.
- 3) Matematik på B-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen, dog med undervisningstiden 155 timer svarende til 6,2 uger.
- 4) Samfundsfag på B-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen, dog med undervisningstiden 115 timer svarende til 4,6 uger.
- 5) Kommunikation og it på C-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen, dog med undervisningstiden 45 timer svarende til 1,8 uger.
- 6) Biologi på C-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen eller bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprog i erhvervsuddannelserne (grund- og erhvervsfagsbekendtgørelsen), dog med undervisningstiden 60 timer svarende til 2,4 uger.
- 7) Psykologi på C-niveau fra valgfagene i de gymnasiale uddannelser eller fra grund- og erhvervsfagsbekendtgørelsen, dog med undervisningstiden 50 timer svarende til 2 uger.
- 8) Kemi på B-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen, dog med undervisningstiden 80 timer svarende til 3,2 uger.
- 9) Erhvervsområdeprojekt, jf. læreplanen om erhvervsområdet udviklet til brug for teknisk eux-forløb, med undervisningstiden 20 timer og fordybelsestiden 30 timer svarende til 2 uger.
- 10) Valgfag i form af et fag på C-niveau med undervisningstiden 75 timer svarende til 3 uger og løft af niveau i et fag, med undervisningstiden 125 timer svarende til 5 uger.

Stk. 3. Skolen skal som minimum udbyde følgende valgfag: Idræt på C-niveau og Matematik på A-niveau.

Stk. 4. Fordybelsestiden fordeles af skolen med passende inddragelse af de principper for fordeling af fordybelsestid, som fremgår af reglerne om de gymnasiale uddannelser. Dele af fordybelsestiden kan afvikles i forbindelse med fag i grundforløbet.

Stk. 5. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen, jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Godskrivning

§ 5. Kriterier for skolens vurdering af, om der er grundlag for obligatorisk godskrivning på baggrund af elevens erhvervserfaring og tidligere uddannelse, er fastsat i bilag 1. Godskrivning skal i øvrigt ske efter reglerne i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Afsluttende prøve

§ 6. Skolen afholder en afsluttende prøve som afslutning på sidste skoleperiode.

Stk. 2. Den afsluttende prøve, jf. stk. 1, er en mundtlig prøve af 30 minutters varighed, som tager udgangspunkt i en projektopgave. Projektopgaven besvares af eleven eller i et samarbejde mellem højst tre elever. Den mundtlige prøve kan gennemføres som en gruppeprøve med højst tre personer i hver gruppe. Opgaven stilles af skolen.

Stk. 3. Eleven skal inden aflæggelse af prøve efter stk. 1 have gennemført certifikatfaget generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne.

Stk. 4. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have bestået de uddannelsesspecifikke fag. Eleven skal tillige have bestået prøver i grundfagene naturfag og dansk og i det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicinhandling. Elever, der har valgt grundfaget engelsk, skal afslutte faget med prøve uden beståkrav.

Stk. 5. Ved afslutningen af en praktikperiode afgiver praktikvirksomheden en praktikerklæring. Der anvendes bedømmelsen "godkendt/ikke godkendt".

Stk. 6. Elever, der ikke har opnået bedømmelsen "godkendt" i en praktikperiode, tilbydes et af den ansættende arbejdsgiver fastlagt praktikforløb og vurderes på ny.

Stk. 7. Ved uddannelsens afslutning, udsteder skolen på det faglige udvalgs foranledning et uddannelsesbevis til eleven, hvis praktikerklæringerne for hver enkelt praktikperiode er bedømt "godkendt".

Stk. 8. Den uddannede skal autoriseres i medfør af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed for at kunne betegne sig som social- og sundhedsassistent. Ved væsentlige ændringer af uddannelsen orienteres relevant autorisationsmyndighed.

§ 7. Afsluttende standpunktskarakterer og prøver i fag på gymnasialt niveau indgår i eux-bevis efter reglerne herom i lov om erhvervsfaglig studentereksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v. og bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Ikrafttrædelse og overgangsbestemmelser

§ 8. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2019.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 755 af 8. juni 2018 om erhvervsuddannelsen til social- og sundhedsassistent ophæves. Bekendtgørelsen finder fortsat anvendelse for elever, som er påbegyndt eller overgået til uddannelsen efter bekendtgørelsen.

Stk. 3. Elever, som nævnt i stk. 2, kan i overensstemmelse med overgangsordninger fastsat af skolen i den lokale undervisningsplan og efter aftale med den eventuelle praktikvirksomhed overgå til uddannelsen efter denne bekendtgørelse.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, den 10. april 2019

DIREKTØR
BIRGITTE HANSEN

/ Silvia Fernandez

Kriterier for godskrivning

1. Kriterier for vurdering af om eleven har 2 års relevant erhvervserfaring, jf. § 66 y, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser

For at opfylde kravet om 2 års relevant erhvervserfaring*) skal eleven kunne dokumentere erhvervserfaring af mindst ½ års varighed fra hvert af de tre nedenstående arbejdsområder:

- Det nære sundhedsvæsen
- Somatik
- Psykiatri

Det er et krav, at ansøger kan dokumentere erfaring med følgende jobfunktioner:

- Skal have erfaring fra flere vagtlag med hovedvægt på dagvagt
- Skal have arbejds erfaring med selvstændigt tværfagligt og tværsektorielt samarbejde, grundlæggende sygepleje, afbrydelse af smitteveje, dokumentation af sygepleje, rehabiliterende indsatser samt anvendelse af velfærdsteknologi

Erhvervserfaringen medregnes, hvis erfaringen er erhvervet inden for de seneste 4 år før uddannelsens start.

*) Note:

Elever, der er fyldt 25 år når uddannelsen påbegyndes, og som har mindst 2 års relevant erhvervserfaring skal gennemføre et standardiseret uddannelsesforløb for voksne uden grundforløb og uden praktikuddannelse, men med mulighed for at modtage undervisning i og afslutte fag fra grundforløbet med sigte på at opnå certifikater, som er en forudsætning for overgang til uddannelsens hovedforløb, jf. lovens § 66 y, stk. 1, nr. 1. Det fremgår af § 3, stk. 6, hvilke certifikater og lignende eleven skal have opnået i denne uddannelse.

2. Erhvervserfaring der giver grundlag for godskrivning.

Relevant erhvervserfaring	Varighed	Afkortning for eud og euv (skoleuger)	Afkortning for eud og euv (praktik måneder)
Det er et krav, at ansøger kan dokumentere erfaring som ufaglært med nedenstående jobfunktioner:			

- skal have erfaring fra flere vagtlag med hovedvægt på dagvagt, - skal have væsentlig arbejds erfaring med pleje- og omsorgsopgaver, - skal i sine arbejdsfunktioner have indgået i team, og - skal i sine arbejdsfunktioner have indgået i faglig sparring, på nedenstående jobområder:			
Hjemmeplejen	8 måneder	-	1,5 måned
Plejecenter	8 måneder	-	1,5 måned
Dag- og botilbud for mennesker med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse	8 måneder	-	1 måned

Erhvervserfaringen medregnes, hvis erfaringen er erhvervet inden for de seneste fire år før uddannelsens start.

Som udgangspunkt skal afkortning af praktikuddannelsen ske ved at afkorte praktik i det nære sundhedsvæsen.

3. Uddannelse der giver grundlag for godskrivning for alle elever

Uddannelse	Titel	Udd. kode	Afkortning for eud og euv (skoleuger)	Afkortning for eud og euv (praktik måneder)
	Social- og sundhedshjælper uddannet efter bekendtgørelse nr. 1073 af 17. december 2001 eller tidligere		5 uger	5 måneder
Eud	Social- og sundhedsuddannelsen, trin 1	2003 2004	5 uger	5 måneder
Eud	Social- og sundhedshjælper	2007	5 uger	5 måneder
Eud	Pædagogisk assistent	2002	-	2 måneder
	Plejhjemsassistent		-	3 måneder
	Sygehjælpere		-	3 måneder
	Plejere		-	3 måneder

Som udgangspunkt skal afkortning af praktikuddannelsen ske ved at afkorte praktik i det nære sundhedsvæsen. Afkortningen på baggrund af uddannelser jf. skema 3 kan ikke suppleres med standardafkortning på baggrund af relevant erhvervserfaring, jf. skema 2. Såfremt eleven både opfylder krav til afkortning jf. skema 2 og skema 3, skal eleven alene afkortes efter skema 3.